

Bryssel 14.12.2023
C(2023) 8639 final

KOMISSION LAUSUNTO,

annettu 14.12.2023,

Suomessa sijaitsevista Olkiluodon loppusijoituslaitoksista (käytetyn polttoaineen kapselointilaitos ja maanalainen loppusijoitustila) syntyvän radioaktiivisen jätteen hävittämistä koskevasta suunnitelmasta Euratomin perustamissopimuksen 37 artiklan mukaisesti

(Ainoastaan suomen- ja ruotsinkieliset tekstit ovat todistusvoimaisia)

KOMISSION LAUSUNTO,

annettu 14.12.2023,

Suomessa sijaitsevista Olkiluodon loppusijoituslaitoksista (käytetyn polttoaineen kapselointilaitos ja maanalainen loppusijoitustila) syntyvän radioaktiivisen jätteen hävittämistä koskevasta suunnitelmasta Euratomin perustamissopimuksen 37 artiklan mukaisesti

(Ainoastaan suomen- ja ruotsinkieliset tekstit ovat todistusvoimaisia)

Jäljempänä oleva arviointi on tehty Euratomin perustamissopimuksen määräysten nojalla, eikä se vaikuta mahdollisiin muihin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla tehtäviin arviointeihin eikä kyseisestä sopimuksesta ja johdetusta lainsäädännöstä johtuviin velvoitteisiin.¹

Euroopan komissio sai 3. huhtikuuta 2023 Suomen hallitukselta Euratomin perustamissopimuksen 37 artiklan mukaiset yleiset tiedot Olkiluodon loppusijoitustoimintojen kokonaisuudesta, johon kuuluvat käytetyn polttoaineen kapselointilaitos ja maanalainen loppusijoitustila, syntyvän radioaktiivisen jätteen hävittämistä² koskevasta suunnitelmasta.

Tarkasteltuaan näitä tietoja ja 15. toukokuuta 2023 ja 4. heinäkuuta 2023 pyytämääns lisätietoja, jotka Suomen hallituksen edustajat toimittivat 13. kesäkuuta 2023, sekä Suomen hallituksen edustajien Euratomin perustamissopimuksen 31 artiklassa tarkoitetun asiantuntijaryhmän kokouksessa 4.–5. heinäkuuta 2023 antamia täydentäviä tietoja ja 16. heinäkuuta 2023 annettuja lisätietoja komissio antaa seuraavan lausunnon:

1. Yleisissä tiedoissa annettiin tietoja käytetyn polttoaineen kapselointilaitoksesta ja maanalaisesta loppusijoitustilasta. Yleisissä tiedoissa ei otettu huomioon mahdollista tulevaa matala- ja keskiaktiivisen jätteen maanalaisesta loppusijoituslaitosta, jolle on varattu tilat laitosalueella, eikä sitä sen vuoksi käsitellä tässä lausunnossa.
2. Olkiluodon loppusijoituslaitosten ja muiden jäsenvaltioiden lähimpien pisteiden välinen etäisyys on 200 kilometriä Ruotsin osalta ja 250 kilometriä Viron osalta.
3. Radioaktiivinen jäte³ sijoitetaan maanalaiseen loppusijoitustilaan, eikä sitä ole tarkoitus siirtää myöhemmin pois.
4. Laitosten toiminta-ajan ja maanalaisen loppusijoitustilan sulkemisen osalta todetaan seuraavaa:

¹ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla esimerkiksi ympäristönäkökohtia olisi arvioitava laajemmin. Komissio haluaisi alustavasti kiinnittää huomiota tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annetun direktiivin 2011/92/EU, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2014/52/EU, säännöksiin; tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annettuun direktiiviin 2001/42/EY, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettuun direktiiviin 92/43/ETY ja yhteisön vesipolitiikan puitteista annettuun direktiiviin 2000/60/EY.

² Radioaktiivisen jätteen hävittäminen Euratomin perustamissopimuksen 37 artiklan soveltamisesta 11 päivänä lokakuuta 2010 annetun komission suosituksen 2010/635/Euratom ([EUVL L 279, 23.10.2010, s. 36](#)) 1 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä.

³ Suomessa radioaktiivisen jätteen määritelmä sisältää käytetyn ydinpolttoaineen.

a) Käytetyn ydinpolttoaineen kapselointilaitoksesta odotettavissa olevat nestemäiset ja kaasumaiset päästöt eivät tavanomaisissa toimintaolosuhteissa todennäköisesti aiheuta terveyden kannalta merkittävää altistumista toisen jäsenvaltion väestölle, kun otetaan huomioon perusnormidirektiivissä (neuvoston direktiivi 2013/59/Euratom)⁴ vahvistetut annosrajat. Maanalaisen loppusijoitustilan toiminnan ei odoteta tuottavan kaasumaisia tai nestemäisiä radioaktiivisia jätteitä.

b) Käytetyn ydinpolttoaineen kapselointilaitoksesta peräisin olevat pienet määrät nestemäistä ja kiinteää jätettä siirretään Olkiluodon ydinvoimalaan säteilyarviointia varten. Arvioinnin jälkeen jäte joko käsitellään ja loppusijoitetaan Olkiluodon ydinvoimalasta peräisin olevan muun (matala- ja keskiaktiivisen) jätteen mukana tai vapautetaan viranomaisvalvonnasta perusnormidirektiivin säännösten mukaisesti.

c) Jos yleisissä tiedoissa tarkastellun tyyppisen ja laajuisen onnettomuuden seurauksena ympäristöön pääsisi ennalta arvaamattomasti radioaktiivisia päästöjä, nämä päästöt eivät todennäköisesti aiheuttaisi terveyden kannalta merkittävää veden, maaperän tai ilman radioaktiivista saastumista toisen jäsenvaltion alueella, mikä täyttää perusnormidirektiivin säännösten edellytykset.

5. Maanalaisen loppusijoitustilan sulkemisen jälkeisestä ajasta todetaan seuraavaa:

Yleisissä tiedoissa esitetyt turvallisuusperustelun ja pitkän aikavälin turvallisuusarvioinnin tulokset osoittavat, että sulkemisen jälkeen ei ole odotettavissa radioaktiivisia päästöjä.

Yhteenvedona komissio katsoo, että Olkiluodossa Suomessa sijaitsevista Olkiluodon loppusijoituslaitoksista syntyvän, missä tahansa muodossa olevan radioaktiivisen jätteen hävittämistä koskevan suunnitelman toteuttaminen sen nykyisessä muodossa ei laitoksen tavanomaisen toiminnan tai sulkemisajanjakson aikana eikä edellä mainituissa yleisissä tiedoissa tarkastellun tyyppisissä ja laajuisissa onnettomuustilanteissa todennäköisesti aiheuta terveyden kannalta merkittävää veden, maaperän tai ilman radioaktiivista saastumista toisen jäsenvaltion alueella. Komissio panee merkille Suomen viranomaisten aikomuksen tehdä kummallekin laitokselle turvallisuusarvioinnit 15 vuoden välein toimintakauden aikana.

Komissio suosittelee, että Suomen toimivaltaiset viranomaiset päivittävät yleiset tiedot kunkin turvallisuusarvioinnin jälkeen arvioinnin tulokset huomioon ottaen ja toimittavat ne komissiolle. Samoin olisi toimittava, jos suunnitelmaan tehdään turvallisuusarvioinneista riippumattomia muutoksia.

⁴ Neuvoston direktiivi 2013/59/Euratom, annettu 5 päivänä joulukuuta 2013, turvallisuutta koskevien perusnormien vahvistamisesta ionisoivasta säteilystä aiheutuville vaaroille suojelemiseksi ja direktiivien 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom ja 2003/122/Euratom kumoamisesta (EUVL L 13, 17.1.2014, s. 1).

Komissio panee merkille yleisissä tiedoissa kuvatut turvallisuusperustelun ja sulkemisen jälkeiselle ajanjaksolle suoritettujen pitkän aikavälin turvallisuusarvioinnin tulokset ja suosittelee, että Suomen viranomaiset päivittävät yleiset tiedot ja toimittavat ne komissiolle ennen maanalaisen loppusijoitustilan sulkemisen hyväksymistä.

Tehty Brysselissä 14.12.2023

Komission puolesta
Kadri SIMSON
Komission jäsen

OIKEAKSI TODISTETTU JÄLJENNÖS
Pääsihteerin puolesta

Martine DEPREZ
Johtaja
Päätöksenteko ja kolleginen käsittely
EUROOPAN KOMISSIO